

Miljøverndepartementet
v/Lajla White og Solveig Paulsen

Dato 15.01.13

Høringssvar fra Greenpeace og Regnskogfondet – forslag om forskrifter om omsetning av tømmer og treprodukter - gjennomføring av EUs tømmerforordning i Norge.

Det vises til høringsbrev mottatt 22.11.12.

Greenpeace og Regnskogfondet har i mange år jobbet aktivt med problemstillinger knyttet til ulovlig tømmerhogst og handel med tømmer og treprodukter, ikke minst gjennom FLEGT-prosessen og gjennom direkte samarbeid med kolleger og miljøorganisasjoner i land som eksporterer tropisk og borealt tømmer. Vi ønsker velkommen en lovgivning som forbyr omsetning av tømmer som er ulovlig høstet og produsert, og produkter fremstilt av slikt tømmer.

Ulovlig hogst er blant de viktigste årsakene til avskoging og skogforringelse globalt. Greenpeace og Regnskogfondet anser EUs tømmerforordning som et potensielt svært viktig verktøy for å forhindre handel med ulovlig tømmer og treprodukter, og støtter gjennomføringen av forordningen i Norge. Vi vil imidlertid understreke at også «lovlig tømmerhogst» i mange land medfører store miljødeleggelser og sosiale konflikter. Lovlig tømmerhogst betyr ikke nødvendigvis bærekraftig. Mange land tillater hogst som fører til store klimagassutslipp og tap av uerstattelig biologisk mangfold. Det er også et utbredt problem at lovlig hogstkonsesjoner utdeles uten å ta hensyn til menneskerettigheter. Overgrep mot urfolk og brudd på menneskerettigheter er vanlig også i forbindelse med lovlig avvirkning av skog. Norge og EU bør derfor arbeide for at alt omsatt trevirke skal hogges på en miljøvennlig og bærekraftig måte.

Tømmerforordningens betydning og effekt er avhengig av implementeringen og kontroller på nasjonalt nivå. Dette er en forutsetning for at tømmerforordningen i praksis skal føre til at handelen med ulovlig tømmer reduseres på det europeiske markedet. I den sammenheng hadde Greenpeace og Regnskogfondet forventet at det norske forslaget om forskrifter skulle inneholde flere konkrete føringer for hvordan implementeringen skal skje i praksis. Dette er uklart både i forhold til eksport og import. Vi fokuserer imidlertid på sistnevnte i vårt høringssvar.

Kommentarer til forslaget om forskrifter:

- Teksten bør eksplisitt forklare hvordan Norge akter å få på plass klare mandater, ansvarsfordeling, kapasitetsbygging og nødvendige ressurser. Dette er foreløpig uklart i gjeldende forslag om forskrifter. I forhold til importert tømmer er det avgjørende at KLIF får tildelt tilstrekkelige ressurser, både økonomisk og personalmessig. Det er viktig at KLIF har kapasitet til nødvendig kompetansebygging, gjennomføring av kartleggingsarbeid, grundige kontroller og stikkprøver.
- Teksten beskriver ikke hvordan oppfølgingen og kontrollene skal gjennomføres for å forhindre ulovlig virksomhet. KLIF bør få myndighet til å gjennomføre kontroller av både aktsomhetssystemer, virksomheter og forhandlere. Videre bør det tydeliggjøres hvordan KLIF i samarbeid med toll, politi og rettsvesen skal håndheve loven og passe på at regelverket overholdes. Forslaget sier ikke nok om omfanget av arbeidet eller metodene som skal brukes, og det legges heller ikke tydelige føringer for hvordan KLIF skal samarbeide med tollvesen, politi og rettsvesen.
- Vi anbefaler at det settes i gang en bredere kartlegging av norsk import av tropisk og borealt tømmer. Det er nødvendig å vite hvor mange norske importører som finnes, hvem de er og hvor de kjøper tømmeret fra for å kunne gjøre en god nok risikovurdering.
- KLIF bør årlig rapportere offentlig om hvordan de følger opp tømmerforordningen og forskriften, bla. ved å redegjøre for arbeidsmetoder, omfanget og resultatene av sine kontroller.
- Vi foreslår også at KLIF får ansvar for å etablere en varslingsmekanisme, slik at organisasjoner, bedrifter og andre sivilsamfunnsaktører får muligheten til å levere bekymringsmeldinger og bevis på lovbrudd.
- Straffenivået bør settes høyt for forhindre lovbrudd og for å reflektere at ulovlig hogst medfører alvorlige miljødeleggelser, sosiale utfordringer og økonomiske tap for offentlige myndigheter og privat næringsliv. Videre bør teksten legge føringer for nivået på bøtene.
- I forslaget (2.3) skriver Miljøverndepartementet at det per i dag ikke finnes noen forskrift som kan fange opp alle elementene i forordningen og at det er behov for to nye forskrifter; en med hjemmel i skogbrukloven og en med hjemmel i naturmangfoldloven. Forordningen trer i kraft 3.mars 2013, og vi ber derfor om at forskriftene utarbeides så raskt som mulig.

Norske myndigheter, bedrifter og andre aktører må settes i stand til å oppfylle kravene i tømmerforordningen. Norge bør derfor be EU-kommisjonen om klare retningslinjer og veiledninger for aktsomhetssystemer og oppfølgingsorganisasjoner. Norske importører har behov for detaljert informasjon om prosedyrer for innhenting og lagring av informasjon, risikovurdering og risikominimerende tiltak. Dette gjelder ikke minst veiledning om hvordan man bør gå fram for å sette seg inn i gjeldende lovgivning i eksportland knyttet til hogstrettigheter, landrettigheter, bevaring av biomangfold osv. (artikkel 2 h). Uten

tilstrekkelig veiledning er det vanskelig å tolke og oppfylle kravene i forordningen.

Regnskogfondet og Greenpeace støtter forslaget, men understreker at det er avgjørende for implementeringen at ekstra ressurser tilføres ansvarlige myndigheter. For at tømmerforordningen skal få nødvendig effekt kreves et omfattende tilsyns- og informasjonsarbeid.

Dette høringssvaret er utarbeidet av Erika Bjureby fra Greenpeace, og Nils Hermann Ranum og Anja Lyngsmark fra Regnskogfondet.

Nils Hermann Ranum, Regnskogfondet Tlf. (+47) 23 10 95 04, Mob. (+47) 990 01 032,
nils.hermann@regnskog.no

Anja Lyngsmark, Regnskogfondet Tlf. (+47) 23 10 95 21, Mob. (+47) 950 22 536,
anja.lyngsmark@regnskog.no

Dr. Erika Bjureby, Greenpeace Nordic, Tlf: (+47) 22205101, Mob. (+47) 478 23 154,
erika.bjureby@greenpeace.org

For Greenpeace

Dr. Erika Bjureby
Internasjonal policyrådgiver

For Regnskogfondet

Nils Hermann Ranum
Avdelingsleder